

Tomasz Majewski

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Ogródnictwa, Biotechnologii i Architektury
Krajobrazu, Zakład Fitopatologii

Krzysztof Kapała

Wydział Biologii i Nauk o Ziemi, Ogród Botaniczny, Uniwersytet Jagielloński
ORCID 0000-0002-0046-6906

Zagadkowa historia pierwszego polskiego wydania podręcznika botaniki Edwarda Strasburgera z lat 1913–1915

The Mysterious History of the First Polish Edition of Edward Strasburger’s Botany Textbook from 1913–1915

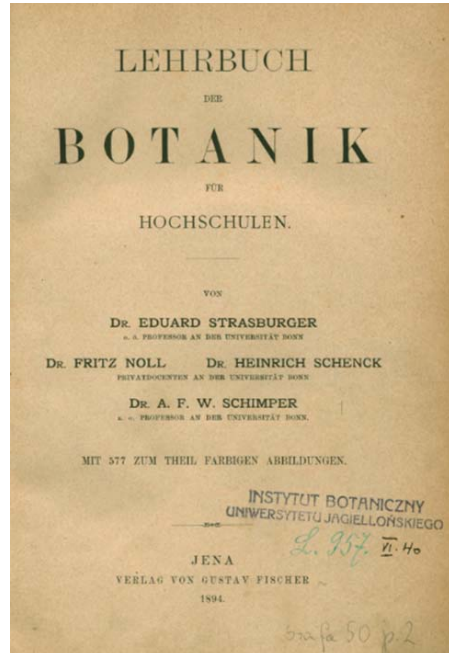
The article explores the history of the creation of the first little-known Polish translation of Edward Strasburger’s textbook of botany. The book was published during World War I, with Jadwiga and Karol Szeinbok as its translators. An intriguing discovery is the existence of two editions of this book, which differ in length and translated content. The complete copies contain a standard title page and comprise 635 printed pages. Fewer than ten such complete copies are currently known to exist in Poland. The second version of the textbook consists of a block of text spanning pages 281–650 and lacks a title page. The first visible page begins with the heading ‘Part Two’. The section on detailed botany in this abbreviated edition includes only an overview of plant taxonomy, corresponding to pages 281–650 in the complete version of the textbook. Notably, the translation of this extended section of the book differs significantly from that found in the previously described complete edition. This represents a rare instance of two distinct versions of an important passage within the same book – likely published in quick succession yet displaying substantial differences in their translated content.

Keywords: Edward Strasburger, botany textbook, the study of botany, history of botany

Słowa kluczowe: Edward Strasburger, podręcznik botaniki, nauka botaniki, historia botaniki

Ryc. 1. Prof. Edward Strasburger – autor jednego z najpopularniejszych podręczników botaniki (źródło: Accademia delle Scienze di Torino, 1912 r.)

Ryc. 2. Pierwsze wydanie podręcznika botaniki Strasburgera. W późniejszym czasie podręcznik wielokrotnie uzupełniano i wznowiano (źródło: Biblioteka Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, sygn. II 3002)

Edward Strasburger (1844–1912) (Ryc. 1), jeden z najwybitniejszych botaników swoich czasów, zajmował się anatomią i cytologią roślin. W latach 1866–1869 pracował w Szkole Głównej Warszawskiej, od 1867 roku jako docent. W późniejszym czasie objął katedrę botaniki jako profesor nadzwyczajny uniwersytetu w Jenie (od 1871 r. był profesorem zwyczajnym), a następnie w Bonn, na Uniwersytecie Fryderyka Wilhelma, gdzie do śmierci kierował Instytutem Botanicznym¹. Był współautorem² akademickiego podręcznika botaniki ogólnej zatytułowanego *Lehrbuch der Botanik für Hochschulen* (Ryc. 2), opracowanego wspólnie z znanymi niemieckimi botanikami, Fritzem Nollem, Heinrichem Schenckem i Andreasem Franzem Wilhelmem Schimperem³. Książka była doskonale dopasowana do programów nauczania niemieckich uniwersytetów i wykorzystywana głównie przez studentów nauk przyrodniczych, szczególnie medycyny i farmacji. Podręcznik ten został opracowany w sposób przemyślany, a treści poszczególnych rozdziałów uzupełniają się wzajemnie, tworząc logiczną całość. Istotne znaczenie ma fakt, że pracowało nad nim czterech profesorów z jednego uniwersytetu, co z pewnością umożliwiło stałą wymianę

- 1 P. Köhler, *Edward Strasburger – jeden z najwybitniejszych botaników swoich czasów*, iderepublica.pl/znani-nieznan/indeks/edward-strasburger/ [dostęp 7.04.2023]; C. Orlikowska, *Edward Strasburger w pięćdziesiąt rocznicę śmierci*, „Wiadomości Botaniczne” 1963, t. 7, nr 1, s. 1–9.
- 2 Strasburger opracował wstęp i dział morfologiczny, Noll – dział fizjologiczny, Schenck – dział poświęcony roślinom zarodnikowym, a Schimper – dział roślin kwiatowych.
- 3 Wraz ze śmiercią autorów poszczególnych rozdziałów ich miejsce zajmowali kolejni profesorowie, którzy, unowocześniając i uaktualniając treść, przyczyniali się do nauczania botaniki na najwyższym wówczas poziomie (Nolla zastąpił Ludwik Jost, a Schimpera – George Karsten).

poglądów i porozumiewanie się w trakcie pisania. Autorzy opracowali i w formie książki przedstawili materiał zebrany w trakcie swojej wieloletniej działalności nauczycielskiej. Przygotowany podręcznik miał za zadanie przede wszystkim budzić zainteresowania naukowe oraz rozwijać znajomość i zrozumienie przedmiotu. Zaowocowało to powstaniem ponadczasowego podręcznika, gromadzącego aktualną wiedzę, a dodane do treści ryciny⁴ stanowiły uzupełnienie całości.

Podręcznik po raz pierwszy ukazał się w 1894 r., a w kolejnych latach pojawiały się jego zaktualizowane wydania – do 2021 r. opublikowanych zostało 38 wydań w języku niemieckim, a za życia Strasburgera ukazało się aż 11. Książka została przetłumaczona także na języki hiszpański, włoski, rosyjski, angielski oraz japoński⁵. W 1994 roku, z okazji jubileuszu stulecia pierwszego wydania, wyszło opracowanie pt. *100 Jahre Strasburgers Lehrbuch der Botanik für Hochschulen 1894–1994*⁶. W Polsce możemy korzystać z stosunkowo niedawno wydanych tłumaczeń podręcznika (na podstawie 26., 28. i 29. wydania niemieckiego), pod tytułem *Botanika. Podręcznik dla szkół wyższych*, opracowanych i zredagowanych przez zespół kierowany przez prof. Marię Skalińską⁷, opublikowanych w latach 1960, 1967 i 1972⁸.

Okazuje się jednak, że istniało jeszcze jedno polskie wydanie, opublikowane znacznie wcześniej niż wyżej wymienione, które ukazało się w latach 1913–1915⁹. Jego publikacja została sfinansowana z zapomogi Kasy Pomocy dla osób pracujących na polu naukowym im. dr. Józefa Mianowskiego, a jego tłumaczami byli Karol Szejnbok¹⁰ (1881–1950) oraz jego małżonka, Jadwiga Szejnbok (zm. 1914)¹¹. Podręcznik wspomina Celestyna Orlikowska (1892–1977), która w 1915 r., będąc studentką Kursów Przemysłowo-Rolniczych przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, korzystała z polskiego przekładu jede-

4 Liczne ryciny zawarte w poszczególnych rozdziałach były wykonywane przez tych samych autorów.

5 B. Hryniewiecki, *Prof. dr Edward Strasburger (1844–1912) jego życie i dzieła*, t. 5, Warszawa 1938, s. 36–37.

6 U.G. Moltmann, H.M. Finke, *100 Jahre Strasburgers Lehrbuch der Botanik für Hochschulen 1894–1994*, Stuttgart, Jena, New York 1994.

7 W polskim tłumaczeniu poszczególne rozdziały opracowali: wstęp i morfologia – dr Romana Czapik, dr Eugenia Pogan oraz mgr Katarzyna Satczek, fizjologia – doc. dr Alicja Zurzycka, genetyka – prof. dr. Maria Skalińska, systematyka – mgr Wanda Ganszer, prof. dr Józef Mądalski oraz doc. dr Olga Kostecka-Mądalska, geografia roślin – prof. dr Jan Kornaś.

8 Polskie przekłady podręcznika Strasburgera zostały uzupełnione o opracowania oryginalne w postaci rozdziałów lub dodatków do poszczególnych rozdziałów, np. dodatek poświęcony anatomii kariologicznej autorstwa Skalińskiej czy też przegląd zbiorowisk roślinnych występujących w Polsce autorstwa Kornasia, zastępujący oryginalny rozdział dotyczący zbiorowisk roślinnych w Niemczech.

9 Poszczególne zeszyty wyszły drukiem prawdopodobnie w latach: zeszyt 1 w 1913 r., zeszyt 2 w 1914 r., zeszyt 3 w 1915 r.; *Katalog dzieł wydanych z zapomogi Kasy Pomocy dla Osób Pracujących na Polu Naukowym im. dr. med. Józefa Mianowskiego*, Warszawa 1914.

10 Karol Szejnbok (Szejnbok) w 1900 ukończył gimnazjum męskie w Radomiu. Następnie studiował na Cersarskim Uniwersytecie Warszawskim, gdzie pracował jako asystent. Na podstawie rozprawy pt. *Flora okolic Kazimierza nad Wisłą* (1909 r.) uzyskał stopień kandydata nauk przyrodniczych. W 1911 r. w piśmie „Ziemia” zamieścił cykl artykułów pt. *Ze skarbów naszej przyrody* z opisami i fotografiami rzadkich gatunków roślin (łącznie 14 artykułów opublikowanych w numerach od 7 do 33). W latach 1913–1931 był współwłaścicielem (z Witoldem Bogusławskim) Zakładów Drukarsko-Litograficznych „Jan Cotty” w Warszawie. W późniejszym okresie pracował jako nauczyciel botaniki w prywatnym Gimnazjum Józefy Gagatnickiej w Warszawie, a po II wojnie światowej jako wykładowca w Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi. Był członkiem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Polskiego Towarzystwa Botanicznego (do 1938 r.), Towarzystwa Biblioteki Publicznej oraz Komitetu Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie. Obszerny biogram Szejnboka (ze źródłami): C.W. Domański, *Karol Szejnbok*, [w:] *Słownik botaników polskich*, red. P. Köhler, Kraków 2024, s. 695–696 oraz w archiwum T. Majewskiego.

11 Jadwiga Szejnbok (Szejnbok) (zm. 1914) była artystką malarką – informacja ustna od prof. Cezarego W. Domańskiego.

nastego wydania tej książki. Poszukując po latach egzemplarza wspomnianego wydania, znalazła jego końcowy fragment „w niewielkiej bibliotece w Łodzi”¹², a później całość w bibliotece Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie¹³. W ostatnim czasie autorzy niniejszego artykułu odnaleźli kolejne egzemplarze omawianego wydania. Ich porównanie doprowadziło do zaskakującej konkluzji, mianowicie że istnieją dwie wersje wydawnicze tej książki, które różnią się od siebie objętością i tłumaczeniem, identyczne są natomiast kolorowe litografowane tablice w liczbie trzydziestu (Ryc. 3)¹⁴. Kompletnie egzemplarze pierwszej wersji, z tytułem na standardowej karcie tytułowej (*Podręcznik botaniki dla szkół wyższych*), liczą 635 stron. Skorowidz zamieszczony na końcu książki obejmuje nazwy roślin wymienionych w części drugiej, poświęconej systematyce, a także terminy morfologiczne i inne pochodzące z części pierwszej. Znane autorom egzemplarze niniejszej pracy znajdują się: w Bibliotece Narodowej (sygn. 1.406.370 A), w Bibliotece Wydziału Biologii UW (sygn. AC.36), w Bibliotece Głównej AWF w Katowicach (sygn. 30240), w Bibliotece Głównej SGGW w Warszawie (sygn. 33878), w Bibliotece Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie (sygn. II 7194), w Bibliotece Katedry Botaniki Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (sygn. 115)¹⁵, w Bibliotece Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (sygn. UR 164169), w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie (453980 II/L) i w prywatnym księgozborze jednego z pracowników Instytutu Paleobiologii PAN w Warszawie (egzemplarz pochodzi ze spuścizny prof. Zofii Kielan-Jaworowskiej), wreszcie jeden egzemplarz znajduje się w posiadaniu autora.

Druga wersja książki znana jest autorom jedynie z niekompletnych egzemplarzy. Składa się na nią blok tekstu ze stronami 281–650, w którym brakuje karty tytułowej. Tekst na pierwszej stronie zaczyna się od tytułu *Część druga. Botanika szczegółowa* i zawiera jedynie przegląd systematyki roślin, który w pełnej wersji podręcznika (opisanej wyżej) zajmuje strony 280–570. Znajdujący się na końcu indeks obejmuje jedynie łacińskie i polskie nazwy roślin wymienionych w części drugiej tej wersji, a więc nie ma terminów morfologicznych i innych z części ogólnej pełnej wersji książki. Takie egzemplarze znajdują się w Bibliotece Jagiellońskiej (Bibl. CM sygn. QK S897L Cz.21915a/s1), w Bibliotece Narodowej (sygn. 1.411.455 A i sygn. 176.164), w Bibliotece Głównej SGGW w Warszawie (sygn. 33342) oraz w posiadaniu autora niniejszego artykułu.

Należący do autora egzemplarz opisanej tu, wydanej osobno części drugiej podręcznika posiada zachowany front kartonowej niebieskiej okładki trzeciego (ostatniego) zeszytu wydawniczego z podtytułem *Systematyka* (rzeczywiście na s. 281 zaczyna się *Botanika szczegółowa*, będąca przeglądem systematycznym państwa roślinnego, począwszy od roślin skrytopłciowych)¹⁶. U góry okładki znajduje się informacja: „Wydawany zeszy-

12 C. Orlikowska, *Uzupełnienie*, „Wiadomości Botaniczne” 1964, t. 8 nr 1, s. 93. Ten egzemplarz być może jest w posiadaniu autora niniejszego artykułu. Kupiony został w nieistniejącym już antykwariacie w Łodzi. Jak wynika ze starych pieczętek, wcześniej był własnością bibliotek w Piotrkowie i w Zgierzu.

13 Obecnie jest to rzadko spotykany druk, znajdujący się tylko w kilku polskich bibliotekach.

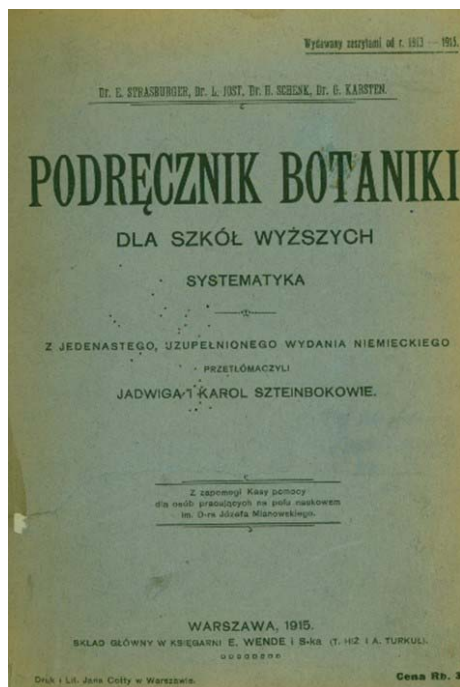
14 Autorem litografii był polski grafik Feliks Walkiewicz (1869–1926).

15 Informację o tym egzemplarzu zawdzięczamy Panu Janowi Wielochowi, za co składamy podziękowanie.

16 W rozprawie Januarego Kołodziejczyka *Stosunki florystyczne jeziora Świtezi*, Warszawa 1916 (Prace Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, nr 13), na czterech końcowych nienumerowanych stronach odnajdujemy spis dzieł z zakresu nauk przyrodniczych, wydanych z Zpomogi Kasy Pomocy dla osób pracujących na Polu Naukowym im. dr. Józefa Mianowskiego, gdzie znajduje się opis wspomnianej wersji omawianego wydawnictwa: „Strasburger E., Jost L. dr., Schenk K. dr., Karsten G. dr. *Podręcznik botaniki dla szkół wyższych*. Z XI wyd. niem. przełożyli Jadwiga i Karol Szeinbokowie. Zesz. I, 1913, s. 1–160; zesz. II, 1914, s. 161–320, zesz. III, 1915”. Z zapisu wynika, że niekompletne egzemplarze, z tekstem zatytułowanym *Część druga. Botanika szczegółowa*

Ryc. 3. Tablica XXIX przedstawiająca kosańca niemieckiego (*Iris germanica*) z pierwszej polskiej wersji podręcznika Strasburgera, w tłumaczeniu Karola i Jadwigi Szejnoków (ze zbiorów Krzysztofa Kapąły)

Ryc. 4. Część druga podręcznika z zachowaną oryginalną kartonową okładką (ze zbiorów Krzysztofa Kapąły)

tami od r. 1913–1915”, data wydania (1915 r.) jest umieszczona u dołu okładki¹⁷ (Ryc. 4). Należy podkreślić, że tekst przekładu opisaną wyżej drugiej części znacząco różni się od treści odpowiadającej mu części z wcześniej opisaną kompletną wersją. Poprawione zostały błędy drukarskie, dodano drobne uzupełnienia, inna jest również stylistyka prawie każdego zdania. Tekst pierwotny obejmuje (bez indeksu) 320 stron druku, natomiast poprawiony – 340 przy tych samych parametrach (liczba wierszy na stronie, wielkość czcionki).

Rozpoczęcie nowej wersji tekstu od strony nieparzystej (281) sugeruje możliwość zastąpienia nią odpowiedniej części wcześniej wydanego, pełnego podręcznika.

Mamy więc niezwykle przypadek współistnienia dwóch wersji (ważnej części) jednej książki, wydanych prawdopodobnie w niewielkich odstępach czasu, a różniących się znacznie tekstem przekładu. Wiemy, że przekład Szejnoków nie zyskał w swoim czasie uznania. Orlikowska¹⁸ wspominała, że jeszcze w 1915 r. otrzymała wiadomość od osoby

i zamieszczonym na stronach 281–650, obejmując nowo wydrukowaną część końcową zeszytu drugiego i cały zeszyt trzeci.

17 Przymuszczenie taka tymczasowa ochronna okładka towarzyszyła każdemu z trzech zeszytów, które składały się na pełny tekst podręcznika. Komplet zeszytów z reguły trafiał do intrologatora, który zsywał je razem, opatrując twardą oprawą i odrzucając prowizoryczne kartonowe okładki. Nie jest pewne, co chroniła okładka zeszytu 3 zachowana w egzemplarzu autora: czy należała pierwotnie do pierwszej, czy do drugiej wersji 3 części książki.

18 C. Orlikowska, *Uzupełnienie*, s. 93–94.

spowinowaconej z rodziną Strasburgerów, że „podręcznik nie znajdzie się na półkach księgarskich, gdyż stwierdzono błędy w tłumaczeniu”¹⁹.

Nieco światła na ten problem rzuca szcztąkowy materiał korektorski tłumaczenia podręcznika Strasburgera, przekazany autorowi w 2002 r. przez bibliotekę Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu jako „druk zbędny”. Do biblioteki tej trafił w swoim czasie księgozbiór botaniczny Józefa Trzebińskiego z Puław²⁰, niewątpliwie pozostawiony tam, gdy Trzebiński opuszczał Puławy i obejmował stanowisko profesora w Wilnie²¹. W księgozbiorze znajdował się niewielki i niekompletny plik arkuszy korektorskich części systematycznej drugiego wydania omawianego podręcznika w nowym już tłumaczeniu. Na niektórych kartkach widać poprawki wprowadzane charakterystycznym pismem Trzebińskiego, a w dwóch miejscach znajduje się jego podpis. Niewątpliwie więc brał on udział w pracy nad wydaniem poprawionej części drugiej podręcznika.

Kto i kiedy dokonał nowego przekładu, i kiedy ukończono druk? Wydaje się mało prawdopodobne, aby obie wersje, pierwsza i druga w nowym przekładzie, mogły być wydrukowane w 1915 r. Wspomniana kartonowa okładka egzemplarza należącego do autora niniejszego artykułu, z datą 1915 r., może pochodzić z pierwszego wydania. Nie wyjaśnionym pozostaje także autorstwo nowego przekładu opisanej tu drugiej części omawianego podręcznika. Czy Trzebiński sam dokonał tego przekładu, czy też – co jest także możliwe – robił tylko ostatnie korekty czyjegoś tłumaczenia? Być może dalsze poszukiwania pozwolą odpowiedzieć na te pytania.

Bibliografia

- Domański C.W., *Karol Szejnok*, [w:] *Słownik botaników polskich*, red. P. Köhler, Kraków 2024, s. 695–696.
- Hryniewiecki B., *Prof. dr Edward Strasburger (1844–1912) jego życie i dzieła*, t. t, Warszawa 1938.
- Katalog dzieł wydanych z zapomogi Kasy Pomocy dla Osób Pracujących na Polu Naukowym im. dr. med. Józefa Mianowskiego*, Warszawa 1914.
- Kochman J., *Józef Trzebiński 1867–1941*, [w:] *Twórcy polskiej fitopatologii*, Poznań 1978, s. 7–20.
- Köhler P., Majewski T., *Józef Trzebiński*, „Wiadomości Botaniczne” 2016, t. 60 nr 1–2, s. 51–55.
- Köhler P., *Edward Strasburger – jeden z najwybitniejszych botaników swoich czasów*, republica.pl/znani-nieznani/index/edward-strasburger/ [dostęp 7.04.2023].
- Kołodziejczyk J., *Stosunki florystyczne jeziora Świtezi*, Warszawa 1916 (Prace Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, nr 13).

19 Widomość przekazała Zofia Wernerowa, informacja zawarta w: ibidem, s. 93.

20 Józef Trzebiński (1867–1941), absolwent Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, od 1900 r. asystent Edwarda Janczewskiego w UJ, tu uzyskał doktorat i habilitował się. W latach 1912–1916 kierował Stacją Ochrony Roślin w Warszawie, w 1916–1918 był inspektorem Ogrodu Botanicznego w Warszawie, w 1918–1923 kierował Działem Ochrony Roślin Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach. Od 1924 r. profesor botaniki w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. Obszerny biogram Trzebińskiego (ze źródłami): P. Köhler, T. Majewski, *Józef Trzebiński*, „Wiadomości Botaniczne” 2016, t. 60, nr 1–2, s. 51–55.

21 J. Kochman, *Józef Trzebiński 1867–1941*, [w:] *Twórcy polskiej fitopatologii*, Poznań 1978, s. 7–20.

- Moltmann U.G., Finke H.M., *100 Jahre Strasburgers Lehrbuch der Botanik für Hochschulen 1894–1994*, Stuttgart, Jena, New York 1994.
- Orlikowska C., *Edward Strasburger w pięćdziesiąt rocznicę śmierci*, „Wiadomości Botaniczne” 1963, t. 7, nr 1, s. 1–9.
- Orlikowska C., *Uzupełnienie*, „Wiadomości Botaniczne” 1964, t. 8, nr 1, s. 93–94.
- Strasburger E., *Botanika podręcznik dla szkół wyższych. 1 wyd. polskie opracowane i redagowane przez zespół kierowany przez prof. Marię Skalińską według 26 wydania niemieckiego*, Warszawa 1960.
- Strasburger E., *Botanika podręcznik dla szkół wyższych. 2 wyd. polskie opracowane i redagowane przez zespół kierowany przez prof. Marię Skalińską według 28 wydania niemieckiego*, Warszawa 1967.
- Strasburger E., *Botanika podręcznik dla szkół wyższych. 3 wyd. polskie opracowane i redagowane przez zespół kierowany przez prof. Marię Skalińską według 29 wydania niemieckiego*, Warszawa 1972.
- Strasburger E., Jost L., Schenk H., Karsten G., *Podręcznik botaniki dla szkół wyższych, systematyka z jedenastego, uzupełnionego wydania niemieckiego przetłumaczyli Jadwiga i Karol Szteinbokowie*, Warszawa 1915, s. 1–635.
- Strasburger E., Jost L., Schenk H., Karsten G., *Podręcznik botaniki dla szkół wyższych, systematyka z jedenastego, uzupełnionego wydania niemieckiego przetłumaczyli Jadwiga i Karol Szteinbokowie*, Warszawa 1915, s. 281–650 [informacja na okładce kartonowej: Wydawany zeszytami od 1913–1915].
- Strasburger E., Noll F., Schenck H., Schimper A.F.W., *Lehrbuch der Botanik für Hochschulen*, Jena 1894.

prof. **Tomasz Majewski** jest emerytowanym pracownikiem Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Jego zainteresowania naukowe obejmują ekologię i taksonomię grzybów mikroskopijnych z rzędu Laboulbeniales, które są obligatoryjnymi pasożytami stawonogów, głównie owadów. Wymiernym efektem jego pracy jest jedna z najbogatszych na świecie kolekcji tych grzybów, licząca ponad 10 000 okazów, zdeponowana w herbarium Instytutu Botaniki PAN. Jego szczególną dziedziną zainteresowań jest historia nauk przyrodniczych, zwłaszcza botaniki.

dr inż. **Krzysztof Kapala**, absolwent Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (2011 r.), Inspektor Ogrodu Botanicznego UJ (od 2020 r.). Redaktor *Index Seminum* – katalogu nasion przeznaczonego do wymiany z innymi ogrodami botanicznymi. Od 2022 r. pełni funkcję przewodniczącego Sekcji Historii Botaniki Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Interesuje się historią botaniki, m.in. starą książką botaniczną oraz biografiami botaników. Współpracownik Muzeum Ogrodu Botanicznego UJ.
e-mail: krzysztof.kapala@uj.edu.pl

Data zgłoszenia artykułu: 20 czerwca 2024

Data przyjęcia do druku: 19 września 2024